

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre	10 1: — kr.
Félévre	5 " — "
Negyedévre	3 " 50 "
Egy órára	1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.	

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Nagyobb terjedelmű s többzetű hirdetések alkalmán jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön bejegyzésért 30 kr.

A megbetegedett siámi ikrek.

Debreczen, decz 28.

A hetvenes évek elején egy impressarió egy torz-szülött-párral járta be egész Európát. Két csodaegyén volt ez, az ugynevezett siámi ikrek, kik a hátukkal voltak összenöve. Elhatogattak a csodateremtények hozzánk is; talán önkénytelen vonzódást éreztek ahhoz a politikai torz-szülöthöz, mely őket választotta mintaképül s mely dualizmus név alatt akkortájt mutatkozott be a világnak.

Az akkor még balközépi Jókai hamar felismerte a hasonlatosságot a dualizmus és a két torz-szülött között és egy elmés versben öröktette meg ötleteit a dualizmus siámi ikreiről. Kifejtette az elválaszthatlan lények szerencsétlen helyzetét, kik egymásnak mindég terhére vannak, mindég utjában állanak, kik állandóan gátolják egymást a szabad mozgásban és cselekvésben. Azt hiszem, még emlékezik erre Jókai.

Kereshette volna pedig még tovább is az analogiát. Kifejthette volna, hogy az összenövés folytán szabadságukat vesztett szerencsétlenek mindketten rá vannak utalva a róluk gondolkodó s felettük a gondviselést képviselő impressarióra. Már most milyen lesz annak az ikernek a sorsa, kit az impressarió nem kedvelt annyira mint a másikat? Emen-

nek jut a mellőztetés, amannak minden jó falat. Nem gondolkozott erről is a nemzet koszorusa?

Jókai az analogiából azt a következtetést vonta le, hogy az ikreket s a hatalal összenőtt ikerállamot el kell választani, ha mindjárt fájdalommal járó operációval is. Azóta nézetet cserélt, most nagyszerűnek találja az összenőtték sorsát.

Pedig az idő tökéletesen igazat adott neki, mert úgy látszik, a siámi ikreknek még a haldoklási jelenete is ismétlődik a dualizmus életében. Ugyanis a siámi ikrek egyike megbetegedett és elhalt, még mielőtt az élő testvérrel operációval elválaszthatnák volna. Az egészséges testvér vére hullamérgezést kapott az elhalt testvér véréből. Éppen mint a hogy mi nagy valószínűséggel megkapjuk az alkotmányválságot az elhalt osztrák alkotmányosságától.

Soha találóbb hasonlatot a dualizmusra kieszelni nem lehetett volna, mint a siámi ikreké. Külön szív mellett közös vérkeringés, mint nálunk a vám- és bankügyekben. S e közös vér az erősebb szervezetet erősíti a gyengébb rovására, mint a hogy az erős Ausztria gazdasági közössége gyengíti Magyarországot.

Itt az ideje, hogy sebészi műtéttel, mig nem késő, a dualizmus elhalt tagját eltávolítsuk. Tegyük a mig tehető, hisz ha egyéb nem, az életösszön is ezt

parancsolja. Mert ha nem tesszük hullamérgezésben rövid idő alatt elpusztulunk.

Hiába jajgatnak az operációtól már előre a kormánypartí urak, mert meg kell tenni az elkerülhetetlent. Meg kell tennünk már azért is, mert az osztrák nyíltan megmondotta, hogy nem kellünk neki, már pedig ha nincs szerződő fél, nem lehet szerződés. Ugyan mivel és miivel? Urak, büszke legyen a spanyol s ha egy kisebb alkalommal anynyira adtatók a gavalléros büszkét, most se legyetek kisebbek. Nem emlékeztek arra az időre, mikor az eszetek a kvótaemelés ürügyén a kitalálásában mondott csütörtököt s mikor a nagy sophismagyár, Tisza segített ki benneteket azzal a banális frázissal, hogy: «ajándékot nem fogadunk el»? Hát most ti büszke spanyolok azzal az osztrákkal akartok szerződni, a ki mikor szövetkezésre szólítjátok föl, durván ellök benneteket? Népek szabad egyezkedése ez-melyet becsülettel el lehet fogadni? Mikor az osztrák azt mondja, hogy öt zsákmányoljátok, raboljátok s azért nem szövetkezik veletek? Urak legyetek büszkék, ne álságból és ürügykeresésből, de valósággal, hisz itt a legszebb alkalom!

A mi pártunknak nem kell a rablottságon, csak az elrablottság s legyetek meggyőződve ti büszke urak, hogy ezt most

A „DEBRECZEN” TARCZÁJA.

A házasság a régi magyaroknál.

Irta és a debreczeni Csokonay-kör 1897. évi decz 17-én tartott ülésén felolvasta:

Dr. Kérészy Zoltán,
jogakadémiai tanár.

Igen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ugy látszik, hogy már nálunk is csak rövid idő kérdése a tudomány népszerűsítését célzó azon üdvös intézménynek behozatala, mely a nyugoti államokban, sőt a szomszéd Ausztriában is, ahol pedig alig két év óta van szervezve, oly felette becses kulturális tényezőnek bizonyult. Az University Extension intézményét értem, igen tisztelt Hölgyeim és Uraim! amely lehetővé teszi, hogy az egyetemek, főiskolák által a nagy közönség számára rendezett népszerű előadásokon tárgyalassanak a különböző tudományágak köréből vett oly kérdések, melyek az egész társadalomra, vagy annak egyes osztályaira kiható általánosabb jelentőséggel bírnak, melyek a gyakorlati életviszonyok egész nagy körét érintik, vonatkozásban állanak a magán- és közélet számos nyilvánulásával és tényezőjével, amely kérdések tekintetében való helyesebb, alaposabb tájékozódás tehát a szellemi s anyagi előhaladás egyik hathatós eszköze és feltételét képezi.

Valóban ideje volt már, hogy legalább az előkészítő lépések megtétele ezen nagyfontosságú intézménynek behozatalára s a magyar nemzeti közművelődés munkásai méltán üdvözöltek örömmel közoktatásügyi kormányunknak a budapesti és kolozsvári tudományos egyetemek tanácsához intézett rendeletét, melyben azok a szervezésre vonatkozó javaslatteleire szólítottak fel.

Azonban, igen tisztelt Hölgyeim és Uraim! épen azon oknál fogva, mert a tudomány népszerűsítését célzó University Extension intézménye nálunk mindezeideig szervezve nincsen s jelenleg is csak azon előkészítés stádiumában van, kiválóan fontos kulturális missziót töltenek be hazánkban azon egyesületek, társulatok, amelyek az University Extension által kultiválendő célok szolgálatában állanak, illetve a különböző tudományágak köréből vett egyes általánosabb érdekű kérdéseknek népszerű előadások tartása által való ismertetését tüzték ki feladatuk gyanánt.

Ezen, fájdalom! nem nagy számú hazai kulturális egyesületek közé tartozik a debreczeni Csokonay-kör is, amelynek ülései már oly sok szellemi élvezetet nyújtottak s fognak bizonyára még annyiszor szerezni e város művelt közönségének.

Természetes tehát, hogy a kör érdemes titkára azon megtisztelő felkérésének, hogy a jog- és államtudományok köréből valamely egyetemesebb érdekű kérdésről felolvasást tartsak, annál nagyobb készséggel és örömmel

engedtem, mert, a mint azt egyik előkelő jogi szaklapban dr. Bozóky Alajos, a nagyváradi jogakadémia érdemes igazgatója ép a napokban hangsúlyozta, hogy a tudomány népszerűsítése tekintetében a jogászok és politikusok előtt igen szép perspectiva nyílik, miután a történeti, földrajzi, irodalmi s technikai ismeretekeken kívül épen a jog- és államtudományok azok, melyek igen számos olyan alapigazságokat tartalmaznak, amelyekről hallani, amelyekhez sejtteni nemcsak a hivatásszerű jogászoknak és politikusoknak szabad, hanem a művelt nagy közönségnek is hasznos és szükséges.

A jog szabályozása alá eső intézmények között alig van egy is, amely szociális, közművelődési, politikai tekintetben oly messze kiható jelentőséggel bírna, amely az emberiség leglényegesebb életviszonyait és érdekeit oly közvetlenül érintené, mint a házasság intézménye.

A családi köteleknek s általa a társadalmi, nemzeti létnek, az állam népességének tehát existenciája egyik tényezőjének, illetve általában az emberiség fennmaradásának alapja s feltétele a házasság, amely önmagában úgy, mint további következményeiben az életviszonyok egész beláthatatlan sorozatát teremti, a melyek az egyesek, a társadalom és állam legvitalisabb érdekeivel állanak kapcsolatban, amelyeknek szabályozása tehát méltán tekinthető első sorban állami feladatnak, a mi azonban legkevésbé sem jelenti s nem is

nem engedjük. Azt hittük, hogy benne-tek is megdobban bár egy futó perczre a magyar szív és összeforrtok velünk a hazaszeretet közösségében. Azt hittük, hogy odaálltok mellénk, hazánknak nap-nál is világosabb jogai megoltalmazására, de csalatkoztunk. Ott találtunk benneteket megint a mint a nemzet és jogai közé állotok.

Jól van, megvívjuk a nagy harczot érteitek és ellenetek egyszerre. Ha elbukunk a nagy küzdelemben, csak mi, a harczosok bánjuk meg, de az eszme gyökerét a magyar lélekből ki nem irt-haljátok soha. Majd egy önzetlenebb és erősebb nemzeti érzéssel harczba induló nemzedék diadalra viszi zászlónkat. Ha győzünk urak, győzelmünk az egész Magyarország győzelme lesz: nem úgy, mint a tietek 67 óta, kik állandóan csak a magatok számára arattátok a nagy győzelmeket.

Meglehet, hogy mi a győzelem után is élhetetlenek maradunk.

A diadal mámorában talán megszá- dülünk a tödönkbe nyomuló szabad le-vegőtől: talán elérzékenyedünk s ti hi- dig szívvel és számító észszel ezt a pillanatot felhasználva, könyöketekkel hátra lökdösitek az egymás nyakába bo- ruló győztes harczosokat. Ugy van, ti fogtok akkor is előtérbe tolnakodni, ti fogtok legjobban örvendezni, ti fogjátok- te torokkal hirdetni, hogy a ti eszme- tek (!) valósult meg, a melyet mi töletek csak elraboltunk, mint elrabolta pl. Ap- ponyi a Bánffy eszméinek gazdag tár- házából a tiszti akadémiát. Ti majd ak- kor is törvényhatósági köszönetet sza- vartok Bánffynak az önálló vámterület megvalósításáért. Ti urak, majd akkor is lefoglaltok a magatok számára mind- dent, a mi lefoglalható, a mi kézzel fog- ható, a mi jövedelemnek mondható s negylelkűen átengeditek nekünk, hogy élvezzük kivivott diadalmunknak szédítő mámorát.

involválhatja a házasság vallásérkölcsei, társadalmi s kulturális jelentőségének ignorálását. Már azon szoros összefüggés, mely a házasságra vonatkozó jog s a jogélet, de meg a nemzeti élet majdnem minden nevezetesebb nyilvánulása s mozzanata között letezik, érthetővé teszi, illetve magával hozza, hogy a házasság intézménye a nemzetek politikai és társadalmi életének fejlettségi fokához kepest különböző szabályozást, eltérő kifejezést nyert. De másrészt az is kétségtelen, hogy azon egyetemes hatású eszmék és tényezők, melyek koronként a népeket össze nyilatkoztatták, illetve a különböző államok politikai s társadalmi életét átformálták, a házasságjog terén is éreztetik hatásukat s inno van, hogy a házasság intézményének különböző állami s egyházi szabályozásai között számos analogiával, több tekintetben rokon vagy azonos jogelvekkel találkozunk. Ezért, ambar őseinknek a honfog- lalás előtt s vezérek korabeli műveltségi álla- potára, családi életük szervezetére, közelebb ről házasságukra vonatkozólag vajmi keves megbízható adattal rendelkezünk, kétségtelen- nek állíthatjuk, hogy a házasság alapításának legrégebb formája nálunk is, mint általában az egykoru keleti s nyugati népeknél, az adás- v e v é s (a germánoknál Fraukauf) volt. Sőt erre nézve a legújabb történeli kuta- tások alapján hiteles adattal is rendelkezünk. Nevezetesen Gurdezi persa író a Lebediában tartózkodó magyarok állapotáról adott jelen- tésében, melyet Gf. Kuun Géza a Magyar Tu-

Most azonban hagyjatok bennünket cselekedni és ne óbégassatok! Gyaláztok, dicsértek nekünk az most mindegy. Hős Gajár, ravasz palóc Mikszáth és min- dent védni kész Bekscics elmondhatnak bennünket szamaraknak, hazaárulóknak, nemzet-gyilkosoknak. Azt feleljük rá, hogy a mit teszünk, azt nem konczért, nem provizióért tesszük, hanem fellán- goló hazafiságból. A lovagiassági frázis- sal is hiába hozakodnak elő, mert ezzel bennünket lóvá tenni többé nem lehet. Elég volt belőle 67-ben. A korona ha- ragjáról is hiába beszéltek, mert 300 év óta, ha mindég csak uralkodó-ház haragjával gondoltunk volna, ma nem élénk.

Ha szabadok leszünk, nemzet és uralkodó-ház között örökre szent lesz a béke. Mert a szolgáltságunk igen, de szabadságunk soha sem volt az uralko- dóházra veszedelmes. Szabad emberek- nek hívek és megbízhatók, rabszolgák- nak lázadók vagyunk, minthogy életele- münk a szabadság, halálunk a szol- gaság.

Ismerjék és becsljék meg a bécsi körök a mi nemzeti karakterünk nemes vonásait, mert ha megismerik, ez lesz a jövőjük, ha meg nem ismerik, ez lesz a szerencsétlenségük.

Kire támaszkodhatnak, ha utolsó várukat; a magyarságot is elveszítik?

Azért csak tessék bennünket Mik- száth urnak zsandáros választásokkal megfenyegetni; de azt ne kívánja, hogy ne harczoljunk mindaddig, míg a küz- delemben vagy győzünk, vagy legyő- zetünk.

Mert hitványok és puják lennénk, ha e nagy pillanatot a nemzetre nézve a nélkül elszaladni engednők, hogy min- dent meg ne kísértünk szabadságunk- nak teljes kivívására.

dományos Akadémia 1894. évi értesítőjében tet- közzé — leírja a magyarok nemzeti, társadalmi, vallási életét, nemzeti-ségi viszonyait s a házasságkötést illetőleg említi, hogy a há- zasulni szándékozó férfi atya által a kiszemelt leány atyjának valamely ajándékot küldött, a melynek értéke meghatározásáról ugyan Gur- dezi nem nyilatkozik, de minden bizonynyal a nő rangja s vagyoni állapota volt e tekintetben irányadó.

S hogy a házasságkötés adás-vevési formája hosszabb ideig s nevezetesen a ki- rályság megalapítása, illetve a keresztényen vallás felvétele után is megmaradt; azt a nő (v evő) legény, eladó leány s vőleány (v evő- felek) kifejezések is tanúsítják, melyek t. i. a házasságkötés eredetileg adás-vevési útján tör- tént, amellyel bizonyít még a törvényes hit- bér (dos legalis) ma is létező intézménye. Nevezetesen a hitbér (dos) a nőnek egykori vételárából, a mely eredetileg a nő felett ha- talommal bírónak fizettetett, fejlődött ki akép, hogy midőn az adás-vevés már kezd kiküszö- bőlődni, szokásossá vált, hogy a férfi által fizetett vételarat az atya a nő javára engedte át, s innen keletkezett idővel azon jogi meggyő- ződés, hogy a férfi illetve annak atya által egykor a nő atyjának (gyamjának) fizetett összeg a nőt illeti meg) — s így az egykori vételár a nő részére a férj- vagyonából a házassági hűség fejében kiren-

Thaly Kálmán beszéde.

Elmondotta a képviselőház dec. 23-iki ü.ésén. (Folyt és vége.)

A mint sz. István az államot intézmé- nyekkel igyekezett állandósítani, felállítottak a vámvonalat elannyira, hogy az Árpád korból nemcsak pozitív tudomásunk van Ausztria ellenében létezett vámsorompókról, de sze- rencsénkre, még vámtarifánk is maradt fenn, nevezetesen IV. László idejéből, egyik fő- kiviteli helyünkről, a mely kivitel Bécs felé irányult, éppen a hamburgi vámnak tarifái fennakadtak. Őseink ügyeltek erre s éppen e vámtarifák egy szomorú körülményre ta- nítanak meg bennünket, amely nem annyira akkor volt szomorú, hanem szomorú most. Egyik főkiviteli cikkünket képezte ugyanis akkor Ausztriában a komló. Magyar komlót vittek akkor Ausztriába is, dusan természet- telt az és ez osztrák tartományok és Cseh- ország magyar komlóból főzték a sört. Most a kőbányai sörtermelők is mind szászországi, csehországi komlóval főznek. Erdélyi képvise- lők tudják, ott kezdődik Küküllő megyében is mérvben a komló természetes — Vasme- gyében is történtek kísérletek, hogy a mi komlónkat még itthon is csak olcsóbb áron akarják megvenni, mint a csehországit. — Annnyira megnyergelték századokon keresztül az osztrákok, hogy hátrább vagyunk ma egyes termelési ágakban, mint az Árpádok alatt. — Akkor a komló kiviteli cikk volt, ma nagy beviteli cikk.

Hogy vagyunk ma? Cseh komlóból Pil- senben készített sört iszik a magyar ember cseh üvegéből, hát bizony csehül vagyunk. (Derűltség és tetszés a szélsőbalon.) Miért nem állítjuk fel a vámcot, hogy pl. azt a cseh komlót jól megvámolnák a nagyobb komlótermesztés föllendülése érdekében, hogy hazai sörtermelők ne csak cseh komlóval dolgozzanak?

A csehek lisztünket üldözik. Formáliter ágenseikkel, főhíratokkal, mi jámbor magyarok pedig sörüket különösen a pilseni sört és üveg áruikat millió meg millió számára hozzák be mindenféle vámnélkül (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.)

De őseink nemcsak ragaszkodtak a vámsorompók fenntetéshez — nem akarok hosszú dissertációt tartani, csak főbb vonásokban váz- zolom a dolgot — de különösen az Anjou korban az akkori olasz királynk: de a kik később elmagyarosodtak, Róbert király, ki egyik legjobb civilizátora volt országunknak

delt vagyonná válik. — Igaz ugyan, hogy a hitbér ezen itt előadott módon először a germánoknál fejlődik ki s aztán, az adás-vevési forma hanyatlásának idejében mi nálunk, de ez nem von le mit sem azon tény jelentő- ségéből, hogy mégis az adás-vevessel állott kapcsolatban nálunk is és ebből fejlődött ki a hitbér intézménye.

Tehát a házasságkötés a nő áruba bo- csátása és bizonyos árért (arrha) való meg- vásárlása által történt s az ügylet a férj vagy ennek atya s a nő felett hatalmat gyá- korló egyén között kötött. Az összehazasítás ekkép a házasságra lépők beleegyezésére való tekintet nélkül történt. — Azonban az adás-vevési ügylettel a házasság joghatálya nem következett be, ehez még egy actusra t. i. a megvásárolt nő tényleges átadására volt szük- ség, amely a férj hatalom alá adást eredmé- nyezett.

Az adás-vevessel, illetve az ár lefizetésé- vel tulajdonképp csak az eljegyzés létesül, mely azonban e mai értelemben vett jelentő- ségével sokkal szigorubb hatályú, mert az általa létrehozott viszony alapok nélkül fel nem bontható s ha ez bekövetkezett, a felbontást elő- idéző fél vagyoni hátránnyal, a fozlaló el- vesztésével sújtott. Attól az időtől kezdve tehát, midőn a vételár (arrha) lefizettetett, a megvásárolt nő arának (mátának), de még nem a férj hatalma alatt álló házastársnak tekintett.

Folyt. köv.

és Nagy Lajos még jártasabbak voltak embereikkel a vámolásnál s nagyot javítottak a magyarországi vámon.

Ragaszkodtak ősünk a Habsburgok alatt is ahhoz, hogy a vámsorompók az ország határain, különösen Ausztria ellen fenntartásának. Ettől a jogától sem Ferdinand, sem Miksa, sem II. Mátyás, sem II. Ferdinánd, sem Leopold alatt nem állott el a nemzet, még Leopold alatt sem, aki alatt pedig az eperjesi hóherok ugyancsak dolgoztak. Bécsben a gyarmatosítási politikája attól a naptól kezdődik úgy szólva, amikor II. Ferdinánd király lett. Minthogy akkor a török invázió egyrészt, Erdélyben és a tiszai részeken egy magyar nemzeti uralkodó alatt létele, másrészt a magyarságot megosztotta, a Magyarországot gyarmatul tekintő osztrák politika a törökök kiűzése után Budavár visszavételével kezdődik. Amde a monarchia fogalomnak itt nálunk szerzője a nem éppen kedves emlékü Kolonics kardinális (Mozgás a szélsőbaloldalon) monarchiaról beszélni nálunk Kolonics előtt nem lehet. A római imperium egészen más volt, maga is souverain fejedelmek szövetsége stb. a kik külön-külön és egy-egy ösztetes ülésen szavazták meg akkor a magyarság részére a törökök ellen nyújtandó hadi segítyt, mely azonban az osztrák tartományok védelmére szorítottak hagyta Zrinyit Szigetesen veszni, míg maga sem mozdult Győr alól, minthogy az osztrák örökös tartományok veszedelmében nem forogtak.

Mondom a monarchia fogalmát híres tervével, systemájával Kolonics azonosította és különösen ő a vámokra is nagy súlyt helyezett. A magyarországi összes vámokat a kamarák alá utalták és Kolonics megkezdte a német adminisztrációt már a vámoknál, még a nyelvet is némettette. Ez volt az első hivatali amelynél a generáció megkezdődött. A székesi, budai és pozsonyi kamarákat amelyek fennálltak, alárendelte a bécsi udvari kamarának, úgy hogy semmi meritorius intézkedést jóságok elkövetésében és vámpolitikákban, különösen a harminczad-szedésekben nem tehettek; ezek csak adminisztrátorok voltak és az udvari kamara jóváhagyása nélkül mit sem tehettek. Az udvari kamara pedig mit tett? Az u. n. vectigállal kiűzött bennünket, ami körülbelül ugyanaz volt, ami ma a vámtarifa. Az udvari kamara ezt mindig igen ravaszul úgy fundálta ki, hogy az ország nyertelményeire lehetőséget busás legyen, az osztrákok id. behozott iparcikkére pedig majdnem semmi vagy nagyon csekély, mert hiszen Magyarországot gyarmatul tekintették, amely bevételét szolgálja az osztrákok iparcikkének. Ez annyira ment, hogy Mária Terézia idejében — de már III. Károly idejében megkezdődött ez — gyárépítési engedélyt sem adtak Magyarországon. (Mozgás a szélsőbaloldalon.) És ez anyai jószágából és gondolkodásából történt, mint magát jószívuileg nevezte, így informáltatván miniszterei által, hogy az ország részeinek egyike: Magyarország legyen a nyertermelő ország, a másik az iparúzó ország és így egyik a másikat boldogítsa: ez a nyertermékekkel, amaz pedig az iparcikkekkel. (Mozgás a szélsőbaloldalon.)

T. Haz, III. Károly és Mária Terézia kora, kezdve Kolonics regimétől, amelyet ugyan Rakóczy Ferencz szabadságharcza és a szathmári béke felforgatott, azonban a „Neoaquistica commissio” és egyéb intézkedések, továbbá az 1725. t.-cz. és az országos kormány törvényes formák közt III. Károly alatt mindinkább behozni: iparsodtak, ez a III. Károly korszaka, valamint Mária Terézia is annyira megváltoztatta a magyar jelleget, a magyar önbizalmat és férfias erőt annyira szervilizmussá süllyesztette, (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) és a lojalitást meghonosította, (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) amelynek bizonyos fokig természetes e-n magam is elismerem jogosultságát, de ez a korszak. tulloyalitással, csuszásnászással alacsonyította (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Egy hang ugyanott: Mint most! elannyira, hogy pl. ezen kérdésnél is ősünk felfogása annyira összezavarodott, az udvari kamara tulkapasai

és hatalmaskodásai folytán és felszólaláshoz szükséges férfias önérzetük annyira megcsökent, hogy utóbb belenyugodtak abba hogy a vectigál vagyis a vámtarifa megállapítása nem az országgyűlést illeti meg, mert az felségjog (Mozgás a szélsőbaloldalon.) Ekkor deadence-vagyunk kénytelenek ezen a téren is tapasztalni Mária Terézia korában. (Mozgás a szélsőbaloldalon.) Bezzeg aztán élt ezen felségjoggal a királyné és pedig úgy, azaz hogy nem mondom, hogy ő, de tanácsosai. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Kaunitz stb. és II. József császár azután egész nyíltan mondta, hogy a vectigalok, ha akarom, tönkreteszem Magyarországot, mert a vectigal felségjog.

Ha a t. ház megengedi, jellemzésül csak egy pár szóval, egy rövid eseményt említenék fel, igazolásul annak, hogy ezek a viszonyok a mai állapotokkal bizonyos rokonságot tanúsítanak. Mikor az egyik legélesebb látású államférfi, Deák Ferencz a 67-iki felirat készítésénél jobb keze és jó barátja, Szalay László, a kit én még a poraiban is áldva — bár méltatlan tanítványa vagyok — vallok mesteremnek, (Felkiáltások a szélsőbaloldalon.) Eljén Thaly! idő előtt elhunyt az ő barátja Eötvös József b. az azelőtti és későbbi miniszter, engem akkor még igen fiatal embert tisztelt meg azzal a megbizással, hogy Szalay László felbe maradt munkáját — épen III. Károly és Mária Terézia korszaka következő — folytassam. Nem éreztem erre nagy hajlandóságot, de tisztelettel az elhunyt és megbízó iránt, neki fogtam a korszak tüzetes tanulmányozásának, méltóztassák elhinni, hogy a történelmüvű, ha azokat az aktákat olvassa, olyan erkölcsi sülyedést és fokról-fokra való elvetemedéssel tapasztal, hogy sokszor becsaptam az aktákat, felugortam. Nem bírom! (Élénk éljenzés a szélsőbaloldalon.) Megint legyőztem magam, megint hozzafogtam. Ujból be kellett csapnom az aktákat. Utoljára is annyira felhaborított a monarchia eszméje előtti ez a m e g h ö d o l á s, az erkölcsök ekkora d e c a d e n c e, ekkora romlottsága! Ugyancsak az emberek a kik még Rakóczy alatt nagy szájjal kiabáltak, későbbben egymást árulták el, mint a spiczlik, és vérpadra is vitte egyik a másikat és így liczitaltak tul egymást az allajalistában! én azt mondtam Eötvösnek, hogy másképp ezt a korszakot megint nem tudom, hanem ha megengedi hogy tolszár helyett pokolkövet vezyak es tenta helyett vitriolba márttam, ezt meg, teszem, mert ez a korszak csak erre méltó. (Hosszasan tartó lelkes éljenzés a szélsőbaloldalon.) Boldogult Eötvös azzal a jóságos tekintettel elmosolyodott és így szólt: „Hát annyira visszariadt, annyira megundorodott attól a korszaktól? Annyira, mért ha excellentiád látná és olvasná azokat az aktákat, meg vagyok győződve, hogy excellentiád nemes, finom érzülete hasonlóképp visszariaszt azoktól. Most sem tudnám meg megírni, pedig beleve-nültem higgadt ember vagyok, meg akkor még fiatal ember voltam, de undorodom most is, ha azt a korszakot látom a magyar jellem sülyedésével. (Éljenzés a szélsőbaloldalon.) T. ház! Óvakodjunk, hogy a magyar jellemet a megsemmisülés elé ne vigyük, hogy oly annyira ne sülyedjen megint a magyar önérzet, mint akkor. Sok zor olyan a helyzet, hogy lojalitásnak véli maga az illető is észre sem veszi, mikor válik belőle a nemzet jogainak megtagadása, (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) holott azért a történelemből megtanultam, koronák legjelesebb viselői sohasem haragudtak azért, hogy az államférfiak nyíltsággal álltak eléjük és a helyzetet úgy tarták fel, hogy kell. Hisz a nemzet a dinasztianak legerősebb támasza; Savoyai Eugen, a ki a dynasztianak oly erős védője volt és Kaunitz is rátertek arra, hogy Budára tegyék át a székhelyét, a mi előbb-utóbb úgy is be fog következni. Hát ki merné felténné, hogy ennek a nemzetnek igaz jogait közöltük az önálló vámtarülethez való jogát, ne szentesítene az uralkodó, ha mindenről felvilágosittatik, a ki maga az igazságszeretnek és a lovagiasságnak a mintaképe! (Helyeslés. Ugy van a szélsőbaloldalon.)

A ministerelnök nagyon erősen az eddiginél is nagyobbra, erősebbre akarja összehívni, összehuzni a kötelet, a kapesót, mely bennünket Ausztriához köt. Nem tudom, kötelet, kapesót vagy mit is mondjak; de egy magyar közmondás azt mondja: ha szij, vonódjék, ha madzag szakadjék. Hát én azt mondom, hogy madzag elszerezném, hogy szakadjon. (Tetszés a szélsőbaloldalon.) Gondolom, kapesót is mondott, a kápcos is szakadhat az azt hiszem, hogy nekünk is hasznunkra lesz ez. Azok az erős rázkódások, amelyekkel ijesztgetni tetszenek minket, azok bizony kikerülhetetlenek, mert változás e nélkül nem lehet: ha a t. kormány már eleve gondolkodik, nem tesz úgy, mint most, hanem előre gondol és dolgozik, akkor elvész ennek is az éle. De az osztrák barátaink, ha ugyan barátaink, de fájdalom csak szomszédaink, azok nem akarnak — egynehány Schönerer-féle ember mondogatja csak a personalunió, akik nagy Németországhoz kíváncsoznak, hanem a többiek — és ezt Apponyi t. képviselőtársam is, érintvén magas színvonalon álló beszédjében az osztrák parlamenti viszonyokat, konderdálta — hogy a magyar győőletben egyetértének, bármennyire veszekedjenek, mert oly modort követtek egymással szemben az osztrák pártok, az a 28-féle fractio; de mind egyetértének egyben s ez a magyar nemzet zsirjának kiszípolozása. Sőt a legzudarabb gyanúsítások egyikével éltek s az a híres Wolf, a ki a legmagasabbra vitte a botrányokat, azt üvöltötte egyik dictiójában, hogy a magyarok ősai még akkor is, mikor Mária Terézia királyné elé állottak és azt kiáltották: vitam et saquinem, akkor is a Bécsbe hajlandó magyar ökrök százezreire gondoltak. Így gyanúsította, mondom, ősünk lojalitását. Hát mit lojalitaskodunk, mikor ilyen köszönetet kapunk érte? Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Bizony pedig drasztikus lennék, ha azt mondanám, hanem majdnem önkénytelenül is jön a magyar ember ajkára, hogy ha magyar ökrökre gondolunk, akkor majdnem azt mondhatnánk, hogy ők maguk voltak a magyar ökrök. Regóta szabadon álló s önálló dinastia alatt levő ország volna Magyarország, ha azt nem teszik. Megosztokodtak volna az osztrák tartományokon az ahhoz jogot formáló poroszok, szászok, bajorok és Magyarországot maradt volna Mária Terézia királynénak, Mária Teréziát nem bántotta senki, nem is akarta, úgy voltak akkreditálva Mária Terézia udvaránál a különböző követek, mint magyar királynénál s ha akkor a magyarok be nem avatkoznak oly dolgokba, bizony mondom, Magyarország most nem vitatkoznék a fetett, hogy Ausztria fele sorompókat állítunk-e vagy nem, ott állának azok már, (Élénk helyeslés és éljenzés. Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) ott állának, mint már IV. László idejében is ott állottak.

Igen ám, de azt mondják, hogy összefügg a jegybank kérdése a vámpolitikával. — Erről igen józú, magyar humorral beszélt Kolozsváry Kis István képviselőtársam s megemlítette többek közt, hogy a pénznek nincsen bazája és nincsen szaga. Hát igaz, minden összefügg ezzel a zavarral. Hogy az önálló vámtarület felállításával zavarok állanak be, tudjuk mindnyájan, Pichler Győző képviselőtársunk részletesen is elmondta azt, hogy mikor az osztrák bankárcörök nagyot akarván rajtunk Magyarországon szivattyuzni, 1896-ban azt a börzeintrikát rendezték, akkor Bleichröder segítette ki a magyar pénz piacot és kisegítette volna, ha még sokkal nagyobb bajban lett volna is. Ebből is kilátszik Ausztriának irántunk való jóakarata, valamint az is, hogy a Bleichröder fele pénznek sincs sem hazája, sem szaga, a hol biztos elhelyezést talál, oda megy. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Ott van a párisi Rothschild, ott van a frankfurti Rothschild, mindnyájan szívesen fognak adni, hiszen tudják, hogy Magyarország nincsen meg annyira, mint Görögország, hogy itt a pénz még jól elhelyezhető, a megrázkódást könnyű móddal elkerülhetik, eszközeik vannak hozzá, a miniumra birják redukálni a netaláni veszteségeiket.

T ház, eszembe jut itt a kérdés finanszírozásánál az az ügy, a mikor — épen jól — hogy Hegedűs t. barátom ül itt, ő igen jól fog rá emlékezni, ő volt az előadó akkor is, — mikor az osztrák állam-vasutat megváltottuk Baross Gábor minisztersege alatt.

Mindnyájan tudjuk a dolgot, de megmutatják a ház naplói is, hogy én nem szavaztam meg, ugyanakkor nagy kirándulást rendeztek Fiuméba kiment oda valami 80 képviselő engem is váltig küldöttek el de én nem mentem el, beszélni akartam itt a házban a javaslat ellen, bár beismertem, hogy szükség van azon nagy vasutvonal megváltására, de a finanszírozás módjában nem bírtam megnyugodni.

Baross Gábor megpróbált kapacitálni. Hanem én nem tudtam e lelkiismeretemmel megegyeztetni, hogy 72 évre lekössem hazámat unokáink unokáit évi 9,600.000 vagy 10 millió frtnyi fizetésre.

Egy pausalét szívesen megadtam volna, vagy bele mentem volna 15—20 évi részletfizetésre is, de 72 évi lekötésbe nem. És Baross Gábor akkor nekem igazat adott, azt mondván: én is úgy akartam, én is úgy próbáltam, de azt mondta a francia konzorcium, hogy úgy egyáltalában bele se megyünk, nekünk nem kell pénz, az nagyon is sok van, hanem nekünk tőkéink hosszú időre való biztos elhelyezése kell, 72 évi amortizációra adjuk, de készpénzért semmiért sem adjuk. Ilyen pénzben világban, mint Európa, nem kell olyan nagyon rettegnünk.

— Vége kör. —

Táviratok,

Országgyűlés.

— Saját tud. táv. —

Budapest, decz 28.

A képviselőház mai ülésén folytatták a bank és vámügyről szóló javaslat tárgyalását. Első szónok az ellenzékéről Endrey Gyula volt, aki határozatos beszédben kelt Kossuth javaslatának védelmére. Mint hőmezővásárlási képviselő nagy tapasztalattal tárgyalta a vasárnapi gyűlés alkalmából az önálló vámterületre a szocializmus terjedésére való hatását. Utána Polányi szólalt fel, aki ki- beszélt az ülést.

A fázékony tanfelügyelők.

Bpést, decz 29, a »Debr.« ered. táv. A kir. tanfelügyelők jövő évi jan. 4-ére ország. kongresszusra akartak összegyűlni Budapestre, amelyek állásukból kifolyó anyagi és szellemi ügyeiket voltak megbeszélendők. A közoktatásiügyi miniszterium azonban nem igen oéyle jó szemmel a mozgalmat s a rendelt tanfelügyelők útján minden aron lenkarnak szerelni s ez sikerült is. A Kir. Ert. ugyanis tegnap este a következő ügyetlen megokolásu kommunikét hozza:

Elmaradt kongresszus. A kir. tanfelügyelőknek jan. 4-re tervezett kongresszusa tekintettel a téli zord időjárásra elmarad.

A tanfelügyelők érdeke tehát ezek alapján befagyott a holdutcai lefuvas következtében.

Passzivitás?

Budapest, decz. 17. (A Debr. ered. táv.)

A függetlenségi és 48-as párt tegnap este értekezletet tartott, amelyen a további teendőket beszélték meg. Bartha Ödön, Eötvös Károly és Komjáthy Béla az obstrukció lezserelését s az egész további parlamenti életben a passzivitást ajánlták, míg Juszt Gyula, Kossuth Ferenc stb. a harcz folytatása mellett foglaltak állást. Az idő előrehaladott volta miatt a kérdést nem döntötték el, hanem a ma esti konferencián folytatják megbeszélését.

Tanítók ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, decz. 22.

A magyar ev. ref. tanítók országos választmányára ma d. e. tartotta meg gyűlését városunkban a consistoriális épületben levő, Tanítók Othonában.

Szép számmal gyűltek össze a vidéki tagok. Feltűnő a mi különben a helyzetet ismerők előtt nem okozott feltűnést mert az már rendes dolog, hogy a debr. 45 tagot számláló nagy testület csak 9 tag által volt képviselve.

Homályt vet az eszek a vezérszerepre hivatott nagy testületnek egyszerűségére, mikor Komárom, Arad, Ugocsa megye tanítói képviselve vannak.

Az ülést Sinka Lajos elnök szép beszéddel nyitotta meg, melyben azon törekvéseket körvonalozta, melyek az egyesület legközelebbi feladatait képezik.

Majd a jövő évi nagy gyűlés tárgysorozataa kijelölt fontos kérdésekre előadót választott.

A Tanterv revíziójának kérdését Vincze József, a közoktatásiügyi törvények revíziójának kérdését Simon Károly az ev. ref. egyetemes tanügyi bizottság elé terjesztendő kívánalmainak formulálásának kérdését Kiss Sándor fogják előadni.

Legfontosabb tárgya volt az ülésnek a hivatalos lap ügyének megoldása.

A volt kiadótól az egyesület egy tekintélyes hátralékot vett át, melynek a behajtása soz. nehézséget okoz.

Hozzá szóltak a kérdéshez: Vincze József, David Sándor, Almási János, Mohácsy János, Sölyom Antal stb.

A felszólalók a hátralékok szigorú behajtását kívánják, de egyszersmint mindnyájan kifejezték adnak annak, hogy a lap áldozatokkal is fentartandó.

Az eddig tett kiadások, terhek fedezésére intézkedés tétellett s egy bizottság kezébe tétellett le az ügy teljes lebonyolítása.

A szerkesztésre nézve kimondatott, hogy a szerkesztőtársi intézményt megszünteti a választmány; az így megtakarított 100 frt a lap anyagi ügyeinek rendezésére fordítatik.

Majd Vincze József adott számot az általa írott Olvasókönyv az egyesület részére felajánlott 50 %-át illetőleg; mintegy 50 frttal gazdagítja ez az egyesület vagyonát.

Csurka István ismertette ezután a Ferencczféle egyházi adó reform javaslatot, melyet a szathmári értekezlet a tanítóegyesületeknek is megküldött hozzászólás végett.

Csurka javaslata, mely szerint az egyedül helyes adózási rendszernek a birtok, a jövedelem megadóztatását ismeri el a választmány Simon Károly azon indítványával fogadtatott el, hogy a javaslatnak a tanítói fizetésekre vonatkozó pontjai bővebb megvilágításba helyeztessenek majd a nagy gyűlésen.

Még Sölyom Antal indítványára kimondja a választmány, hogy a tanítók 50 frtos ötöd éves korpételeknek biztosítása érdekében teendő lépések megtételére felkéri a máltóságos konventet, és a magyar ország. Tanítók Bizottságát, mert e tekintetben erős aggodalmi vannak a tanításnak, hogy a tanítók hátrányára zavarok fognak bekövetkezni a törvény végrehajtása idején.

Végül Sinka Lajos terjesztett igen fontos javaslatot a népiskolai vallástaniást illetőleg mely indítvány elfogadása mellett e kérdésnek szélesebb alapon feldolgozásával ugyancsak Sinka L. bizatott meg.

A penztárnok számadását beterveztvén, mely szám 200 frt bevételre vált a múlt évben az egyesületnek: ezzel a gyűlést az elnök azon kérelemmel rekeszti be, hogy a közgyűlés tárgysorozataba az ő lemondását is vegye fel a választmány. Erre azonban a választmány nem hajlandó s szeretettel kéri és várja az elnöknek helyén megmaradását.

Színház.

Az arany ember. Gondos, összevágó jó előadásban láttuk tegnap este a költő király örökbecsű alkotását, az Arany embert. Komjáthy mély tanulmányra valló sikerrel adta a czím szerepet. Noémit Szabó Irma játszotta. Színreleptek egy szép virág kosarat kapott a helybeli kritikuskóttól. Sok természetességgel, kedvességgel és helyes felfogással játszotta meg szerepét. Kedves jelenség volt Flóra y Flóra. Teljesen kielégített bennünket játékaival. Erzásteli játéka nem maradt hatás nélkül. Komjáthy és Szathmáry művészetével átszóttak. Tanay Krisztyán Tódor szerepével próbálkozott meg és mondhatjuk, hogy sikertelenül. Játéka nem ütötte meg még azt a mértéket sem, amelyet megütött a B-nedek tavalyi játéka. Ő még kezdő színész, még sokat kell tanulnia. Különben készületlenségét több alkalommal is észre vettük. A nagy jelenete pedig épen nem sikerült. —z.

Ujdonságok.

* **1848 ünneplése Debreczenben.** A jövő évben érjük meg ötvenedik évfordulóját az 1848-iki korszakalkotó dicsőséges eseményeknek. Az egész nemzet készül azok méltó megünneplésére. Debreczen város közgyűlése feliratot intézett e czélból az országgyűléshez a tanácsot pedig megbízta, hogy a törvényhozási intézkedések bevarása után minden további intézkedés nélkül a szükséges előterjesztéseket tegye meg. A tanács kiemelve Debreczen város hazafias multját, a legnagyobb készséggel fogadta el ezen megbízatást s kijelenti, hogy a hozzáfűzött várakozásnak töle telhetőleg igyekezni fog megfelelni. És bár meg van győződve, hogy a feliratoknak meg lesz a kívánt sikere, mégis már most gonkolkodni kíván az ünnepély sikeréről. Ezért általános bizottságot alakított, hogy ezt a javaslatát 1898 január 15-ig elkészítse. A bizottság elnöke Simonffy Imre polgármester, akadályoztatása esetén Komlóssy Arthur, tagjai: Boczkó Sámuel főkapitány, Vécsey Imre, Király Gyula, Roncsik Lajos, Oláh Károly tanácsnokok, Abrháms László főügyész, Szabó József főszámvéelő, Sthl Géza főmérnök, Csóka Sámuel jegyző.

* **A b.-ujvárosi lelkészválasztás.** Megkezdődött tehát a hajza a b.-ujvárosi magyar lelkész állomásért, hogy megszerezze azt a kormánypart főkorlessének az egyházkerületi főjegyzőválasztásnak, A korszakot főjegyző esperesi minőségében visszautasította a 800 aláírással ellátott tiltakozást a meghívási eljárás elrendelése ellen s a mai napra az egyházi híveket összehívták, hogy nyilatkozzanak a meghívás ügyében. Hogy pedig a preszszó annál nagyobb legyen az esperes mellé kiment Rásó Gyula kir. tan. alispán is, a kinek ezen minőségét bizonyára nem fogja elfeledtetni tanácsbírói mivolta. Kíváncsiak vagyunk, össze tudják-e hozni a kétha madát a választóknak a meghívás mellé?

* **Katonai vegyes felülvizsgáló bizottság.** Említettük már, hogy a honvédelmi miniszter a katonai vegyes felülvizsgáló bizottság polgári és honvédségi tagjait kinevezte. Ma érkezett meg a kinevezés a cs. és kir. közöshadsereg részéről, a mely szerint tagokká Suvich Jenő ezredes, Csák Ferenc alezredes és Blasius Emil ezredorvos nevezettek ki.

* **Debreczeni Ujság.** E czímen új kollega kopogtatott ma reggel ajtónkon, a »Debreczen« nek legszintébb testvéri szeretettel mutatkozva be s mi ugyanazzal fogadtuk s hirdetjük megjelenését a közönségnek. Alakja a többi debreczeni lapénál kisebb ugyan, de azért tetszelős, betűi ujak, beosztása ügyes,

papírja kellemes a szemnek s tartalma érdekes. Felelős szerkesztője és kiadótulajdonosa **Thán Gyula**, a **D. R. U.** volt f. szerkesztője s a Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége debreczeni bizottságának alelnöke. Üdvözljük úgy őt, mint lapját az új csapásokon s a szép jövő előtt.

* **Álarozos bál.** A jogász- és tisztviselő-kör által február 1-én rendezendő álarozos bál iránt a közönség körében mind szélesebb érdeklődés mutatkozik. A rendezőség Dobóczky Sándor üzletvezető ural az élén a legszorgosabb gondossággal készíti elő a mulatságot, a kör fáradhatatlan titkára dr. Szücs Géza ur is jelenleg Budapesten van s a bál érdekében fáradozik. A rendezőség több oldalról vett kérdések után kedves kötelezettségének ismeri a közönséget tájékoztatni s ez uton is felkéri a részt veendőket, hogy a bálon minél nagyobb számban álarozban jelenjenek meg, ami a mulatság érdekességét csak fokozza. A hölgyek kéretnek belépő helyett lehetőleg dominót használni a bál ruha esetleg jelmez felett, a mi a felismerhetetlenséghez igen hozzájárul, — a domino és az álaroz letérésének időpontja fel 11 órára tételt. A meghívók, melyeknek szövegét tegnap már közöltük, legközelebb szétküldetnek.

* **Szünik a sertésvész.** Nyiregyháza, Békés Gyula és Jászberény városok, továbbá Nádudvar község előjáróságai értesítették Debreczen város főkapitányát, hogy az illető helyeken a sertésvész megszűnt, minél fogva az illetékes törvényhatóságok e helyeket a hatóságai zárlat alól felmentette.

* **Esperességi közgyűlés.** A tiszamelléki ág. hit. ev. esperesség, január hó 5-én tartja első és alakuló közgyűlését, mely Debreczenben **Bartólomiás** s **János nyiregyházi** lelkész **Majerszky Béla** nyiregyházi felügyelő korelnöksége mellett nyílik meg. Ők fogják állásukba beiktatni **Mateo Lajos** főesperest és **Meskó László** esperességi felügyelőt.

* **Számonkérésék a városnál.** Debreczen szab. kir. városnál a számonkérésék január 30-án fog megtartatni gróf **Dégenfeld József** főispán elnöklése alatt. A számonkérésék az összes városi hivatalok 1897 évről második felévi tevékenységét vizsgálja felül.

* **Véres karácsony.** E czim alatt tegnapi lapunkban megírtuk, hogy **Maczik Mihály** élete javát feyházakban eltöltött gonosztevői karácsony első napján tisztán vérengzési hajlamból egy baltával halálra verte szállásadója feleségét **Fehér Lajosnét**. A megrögzött gonosztevő az eset után néhány órával már a rendőrség keze közé került, ahol azzal védekezett, hogy önkivületi állapotban követhette el a vérengzést. A vizsgálót vezető **Erdélyi István** rendőrfőkapitány tegnap ismét egy súlyos adatot derített fel a jámbor, alázatossá kinevezésű feyhencz viselt dolgairól. Azon a napon a mikor a gyilkossági kísérletet elkövette, ezt megelőzőleg reggel 8 óra tájban egész józanon beült a **Londó** Bernátné nagymesterutczai szatócüzletébe s ott néhány hatóságára apróságot vásárolt. Mikor a fizetésre került a sor, **Maczik** pénz helyett egy öt kilogramos vasat vett a kezébe s azt fenyegetőleg fölemelve azt követelte az öt kiszolgáló asszonytól, hogy adjon neki vissza abból a koronából amit az előbb átadott. Az asszony persze azt válaszolta erre, hogy ő még nem látta azt a koronát. Erre a feyhencz dühösen, vérben forgó szemekkel ugrott a szatócüzlet felé s rekedt hangon ordított rá. *Add ide a pénzt vagy meghalsz.* Az asszony a vadallatias embertől annyira megrémült, hogy odaadta neki a pénzt, mire lecsendesedve hagyta el a szatócüzletet. **Londó** Bernátné jól járt, hogy nem ellenkezett tovább a veszedelmes

revóval, mert a következmények megmutatták hogy **Maczik Mihályt** nem tudta megtanítani a 18 évi feyház: könnyen rászánja magát egy kis emberölésre. A gazembert holnap fogják átkeziálni az ügyesség fogházába.

* **Debreczen honvédtiszt képző alapítványa.** Hirt adunk már arról, hogy a honvédelmi miniszter a főváros által tett **Ludovicumi és honvéd főrealiskolai alapítványok** főhasználására nézve új, a gyakorlati szempontoknak inkább megfelelő módozatot javasolha már a város vonakodik felemelni a főrealiskola 400 frtos ösztöndíját. Értesülésünk hiteles volt. Mert ime másnap meg is jött **Fejérvári honvédelmi miniszter** idevonatkozó leirata. Csak ismétlésbe bocsátkoznánk e leirat bővebb ismertetésével. Miért is a már elmondottakat egészítjük ki e következőkkel. A miniszter által ajánlott módozat mellett az egyes alapítványi helyek betöltésében a növendékek e-elléges ismétlése zavart nem okozhatna és a város azon ohajtása is teljesülne, hogy a honvéd főrealiskolában egy helyet betölthessen. — A főlévélek sorrendjére nézve egy táblázatot közöl a miniszter, amely szerint a város alapítványából a régi szervezettű **Ludovikában** betölthető 1899/900-ban 1, 1900/901-ben 1, 1901/2-ben 1, a honvéd főrealiskolában 1901/2-ben 1, és az új szervezettű **Ludovikában** 1899/900-ban 1, 1900/001-ben 1, 1902/3-ban 1, 1903/4-ben 1 hely. Arra nézve, hogy a város hozzájárul e ezen megoldáshoz, mielőbb nyilatkozatot vár a miniszter. Egyidejűleg a honvéd hadapród iskolában tett két alapítvány alapító oklevélének tervezetét is elküldötte, a mely szabályszerűen kiállítva 1898 január 31-dikéig terjesztendő fel. Megjegyzni végül a miniszter, hogy mivel utóbbi időben a hadapród iskolában sok alapítványt tettek az első évben valamenyi be nem töltött, ha nem a föltételeket négy évre aránylagosan kell beszámlálni. Debreczen város is tehát az egyik 200 frtos helyét 1898/99-ben, a másikat pedig 1899/900-ban töltheti be.

* **Tiszántúli ev. ref. tanáregyesület** új életre ébredéséhez fűzött remények ugy látszik, teljesedésbe mennek. Legalább erre vallanak a jelek. A f. hó 29-ére, tehát holnapra meghirdetett gyűlés iránt a kerület összes intézetében meleg érdeklődés mutatkozik. Hat főgimnázium képviselőiben 36 vidéki tanár jelentette be a közgyűlésben való részvételét. Ezen intézetek a következők: **Békés, Hódmezővásárhely, Kisújszállás, Mezőtur, Maramaros-Sziget, Szatmár.** Legnagyobb érdeklődésről tanuskodnak a **Kisújszállásiak** (12 tag) és **Sziget** (10 tag). — Az előkészítő bizottság mindent megtett, hogy a vidéki karársak kegyelmes ellátásban részesüljenek. Minden egyes tag el van szállásolva, leginkább a helybeli tanárokhöz. Ezenkívül egész itt tartózkodásuk alatt a depr. ev. ref. főgimn. tanárkar szívesen látott vendégei lesznek. Az egyesület újra ébredése hivatva lesz egy régen érzett hiányon segíteni: egységet, legalább főbb vonásaiban megegyezést, egy uton járást hozni létre a tiszántúli kerületi ref. intézetei közt, a minek szinte egyedül eszköze az érintkezés, a különböző intézetek tanárainak személyes érintkezése, eszmecseréje.

* **Zóna asztaltársaság hölgyestélya.** Az alábbi sorokat riportjárás közben az utcán találtuk, valaki elejtette: **Pszt! Pszt!** B. czimed feltétlen hallgatagságában bizva, a titoktartás legsűrűbb leple alatt hozzuk tudomására, hogy a **ZAT.** asztaltársaság közgyűlésének lezajlása után f. hó 29-én este 8 órakor kezdődő társas vacsora egyszerűen alkalmul szolgál annak a nagy eseménynek megünneplésére, hogy már többen vagyunk 300-nal. Tagárs sokallta jobban ösmerni szokásainkat, mintsem hogy felsorolnunk kellene, mi minden történet ilyenkor s mely óvatióknak részesül a 300 ik. Egy szó különben is tájékoztatónl szolgál **hölgyestély** lesz és ugy hallottuk, hogy éppen ezért minden igazán szerető és aggódo leány apját, anyját — ha egyébbirt nem, hogy neán, szükség esetén segélyre lehessen. Arról pedig, hogy a ki megjelenik, ne unatkozzék, intézkedni fog a vigalmi bizottság.

* **Ajándék az új izr. templom számára.** **Biedermann József** helybeli nagykereskedő remek szép olárfüggönyt (porochesz) készített az új izr. templom részére. — A gyönyörű függöny nagyon szépen illik az impozáns külsőjü oltárra.

* **Szilveszter estély.** Mint tegnapi lapunkban már említettük, az **István** gőzmalom társulat munkásainak önk. és segélyző köre 1897 év dec. 31-én a **Margit** fürdő dísztermében saját pénztára javára táncszal egybekötött **Szilveszter estélyt** rendez, melynek meghívóját ma küldte szét a rendező bizottság. Belsőidőj személyenkint 60 kr. A zenét **J. Zsigmond** Józsi szolgáltatja. Felülzetekek köszönettel fogadtatnak. Kezdeté 8 órakor. Ezen meghívó kívánatra előmutatandó.

* **Hirtelen halál.** Nyitra **Gabor** böszörményi lókupezcz pénteken este részeg állapotban bement a homok utca 3009 számú házba s ott éjjeli szallást kért. A házbellek látva sajnálatos állapotát, megszánták s egy szobában ágyat vetettek neki. Nyitrai elaludt s reggeli 3 óra tájban a házbellek egyike megnézte őt s nagy meglepetéssel vette észre, hogy megghalt. Az esetről rögtön értesítettek a rendőrséget, honnan dr. **Balkányi Ede** ker. orvos a helyszínere sietett, de már csak a beült halált konstatalhatta. A rendőrorvos intézkedett, hogy a halottat a közkörházba szállítsák ki, a hol tegnapelőtt ejtették meg a hivatalos bonczolást, a melynek folyamán megállapították, hogy a halált kezldali tüdőlob folytán keletkezett tüdővízenyő idézte elő. Az elhunyt lókereskedő hozátartozóit a rendőrség táviratilag érte itette a szomorú esetről.

* **Az Emke ülése.** Az erdélyi magyar közművelődési egyesület Debreczen város és hajdumegyei főkegyelele ünnepe masodnapján tartotta **Dégenfeld József** gróf főispán elnöklése alatt évet záro választmányi ülést a városháza nagytermében. Az ülés a kegyeletnek és hálának szép megnyilatkozásával kezdődött: miaön az egyesület érdemes előkénék néhai gróf **Bethlen Gábornak** emelendő szoborra a fiók saját pénztárából 50 frtot szavaztak meg. A folyó ügyek között legfontosabbnak tekinthető az 1898 évi költségvetés megállapítása. A bevételek 1475 frt és 50 krra vannak előirányozva. Ezen összeg 25 százaléka a fiók pénztár illeti, a többi pedig a központba fog elküldetni. A fióknak járó 433 frtból 242 frtot a kezelési költségek emésztenek fel. 191 frt pedig pénztári felesleg lesz. A folyó évi számadásokról szerkesztett jelentés szerint a pénztár állása 3112 frt 72 $\frac{1}{2}$ kr. bevétellel szemben 724 frt 78 kr. kiadást, melyből 541 frt 92 kr. a központ részére fizetett ki és 2387 frt 94 $\frac{1}{2}$ kr. egyenleget tüntetett elő. A persely gyűjtésekből — miot már a felbontás alkalmával jeleztek — 223 frt 72 kr. folyt be. A felbontásnál hőzremüködo választmányi tagoknak, nem különben a számvizsgálóknak és **Beszler Károly** pénztárnoknak a választmány köszönetét fejezte ki. A perselyeket ismét szétosztják. A központi elnökség felhívását tagok gyűjtésére további eljárás vegett szinten az igazgató választmány ak adtak ki azzal, hogy mihelyt az időt alkalmasnak látja, a megfogyott tagok számanak szaporítására. Szőnyegre került az apagyilkos **Móricz József** hagyatéka is. **Márk Endre** egyleti ügyész előadása szerint az Emke központjára néző emez örökség mintegy 16—17 ezerfrtot érhet. de még nem történt meg a hagyatéki tárgyalás, sőt a vagyon leltározása sem. Érdekes mozzanat csupán az, hogy az örökség hagyaték mostoha testvére **Móricz András** igénykeresetet jelentett be a hagyatékra. Néhány kisebb fontosságú tárgy elintézése után **Komlóssy Arthur** indítványarr az elnökségnek és tisztikarnak elismerést szavazták működésükért.

* **Hölgyek figyelmébe!** **Kronovitz Matild** női-ruha varróné lakását Budapestről Debreczenbe, Nagy-uj-utca 1707. szám alatt. **Weinberger Lajos** ur házába helyezte át, Csakis előkelőbb, legujabb divat szerinti munkákat teljesít. — Angol ruhákat különös figyelmébe ajánl.

*** Menyibe került az új izr templom.** Messze földön nincsen ilyen szép izraelita templom. Sok pénzbe is került am. Most foglalkozott a számadások átvizsgálásával a hitközség képviselőestülete által kiküldött bizottság, melynek tagjai: B e c h e r t Manó, F a l k Lajos, F ü r s t Ödön, L u k á c s Armin és U j l a k i Henrik. A számvizsgáló bizottság megállapította, hogy a templom és a rabbi-lak összes építési költsége ide nem értve a teleknek 69.000 frtra rugó árát, — 192.180 frt 76 krt teszi ki. Örvendetes, hogy ezen összegből csak 15.525 frt 28 kr. nincs még kifizetve. Lev. alkalmunk annak idején a számvizsgáló bizottság jelentését részletes kivonatban közöltük.

*** Előléptetések az államvasutaknál.** Az államvasutak kisebb hivatalnokainak kinevezését már közöltük. A k. r. csony ünnep most egy sereg főhivatalnoknak hozta meg a kinevezés örömet. Csupa érdemes férfiut ért a kitüntetés, amelyben többen részesültek a debreczi üzletvezetőség főhivatalnokai közül is. A debreczeni üzletvezető ösénél előléptek: A II. rangfokozat 2. osztályából ugyanazon rangfokozat 1-ső osztályába: Szeli Mór felügyelő osztályvezető. A III. rangfokozat 1-ső osztályából a II. rangfokozat 3-ik osztályába felülgöve: Bilogh József főellenő, osztályvezető, L a s z g a l i n e r Kálmán és B e n d e Andor főmérnök. A III. rangfokozat 2-ik osztályából ugyanazon rangfokozat 1-ső osztályába K u t h y Béla főmérnök, T a r r i Karoly fő ellenőr forgalmi főnök, N a g y Hugó főellenőr, állomásfőnök és E k s t e i n Mark főmérnök.

*** Művészet Debreczenben.** Lapunk olvasókörünsege bizonyára ismeri már S z o t t y o r i N a g y Karoly magánzeneakadémiáját, melyben jeles művészi erők tanítják a zenét és igazi lelkesedéssel szolgálják a magasabb művészetet. A hatalmas tanerőhöz most meg egy új szerződötetett a zeneakadémiáját napról-napra jobban fejlesztő aldoztatkes igazgató; F r i e d m a n n Sándor személyében, a k. a. művészetakadémiát jeles sikerrel vezette és jelenleg a becsi udvari zenekar k o n c e r t m e s t e r e és elsőrendű hegedűs híreben áll. A fiatal művész legközelebb bemutatja művészi erejét S z o t t y o r i N a g y Karoly zeneakadémiájában.

*** Mese a katonáról.** T e t é s Miklós né szül. Fekete Maria bagaméri idős parasztnő az a panaszolta tegnap a rendőrségnél, hogy a mikor vasárnap hajnalban az allomashoz indult, hogy Abonyig utazzék, a K-s-várad utczán egy köpenyeges, bakkancsos középtemetű, középos, szőke hajú, fekete bajszu katona csatlakozott hozzá, a ki mindenféle ürügy alatt elhívta a szivargyár felé s-talmi (?) Ott aztán a katona hirtelen kést rántott elő és pénzt követelte, különben lezúrja, mire az asszony 9 forint készpénzt átadta neki. A katona a pénzzel a lelat ut felé távozott. Valjon mivel tudta kiesseni az a bizonyos baka az öreg parasztnőnyit a város végére?

*** A b-ujvárosi szolgabírói állás.** — O l a h Ince anyakönyvvezetővé történt kinevezetésével a b-ujvárosi járás főszolgabíroságánál megüresült egyik szolgabírói állás betöltésére már meghirdették a pályázatot. Az állást a februári közgyűlésen választás útján töltik be s a pályázatok beadásának határideje január 31-én délután 5 órakor jár le. — D e g e n f e l d József gróf főispán intézkedett, — hogy az állás addig se maradjon ür-sedésben s január 1-től kezdődőleg a helyettesítéssel M i s k o l c z y Lajos t. b. szolgabírót, közg. gyakornokot nevezte ki.

*** A Prágai Ghetto képek** című rendkívül érdekes könyv már megjelent. Lapunk kiadóhivatalában 1 frtet kapható.

x Hogy csak fiatal embereket érdekelhet tudni a parisi dr. Batton Injectiv orientalis szer ősmere, ez annak tulajdonítható, hogy a baj, amely ellen a szer biztos eredménnyel alkalmaztatik, a fiatal emberek közt találja médiumait.

A képviselőház ma esti ülése.

— Budapesti levél. —

decz. 27.

Az ülésterem üvegfalú tetején át öt hatalmas villamos golyó fenyé világítja be a termet. Daczára ennek, a terem nem valami világos: annál nagyobb fényárban uszik a folyó, ezeken va óssággal nappali világosság uralkodik. A függetlenségi párti képviselők voltak az első a Házban.

A folyosó élete roppant élénk. Vetélkedik vele mozgalmasság dolgában a Ház környéke az utcza. A rendőrség valóságos elzárta a Múzeum-körutat és megnehezíti a közlekedést. A rendőrség valamit var, mert a sok rendőrön kívül Maltas rendőrtanácsos is ott van, a mi mindig jelent valamit.

Az ülésről szóló tudósítás így hangzik: Elnök: Berzevicy Albert. Jegyző: Molnár Antal, Teleki Sándor gr. Lakatos Miklós.

A kormány részéről jelen vannak: Banffy Dezső báró miniszterelnök, Lukacs László pénzügyminiszter, Erdély Sándor igazságügy-miniszter, Daranyi Ignác földmívelésügyi miniszter.

Elnök: Az ülést megnyitván, — felolvassak és hitelesítik a múlt üés jegyzőkönyvét.

Következik

a v a m é s b a n k k e r d é s

folyta: ölagos tárgyalása.

Thaly Ferencz először is beható kritika alá vevte a javaslatot, — melyet különösen gazdasági szempontból tart károsnak. (Nagy zaj.)

Justh Gyula: Csináljanak rendet. Addig nem beszélünk.

Thaly Ferencz: Majd politikai szempontokból fejtegeti, miért szükséges ott az önálló vámterület. Majd polemizál a tuloldal eddigi szonokaival és megczafolja azoknak érveit. Üres a szemfenyvesztés, melyet a monarchia nagyhatalmi állásával üznek, mert az nem egyéb üres frazissal és csak akkor toljak előtérbe, a mikor a mi pénzünkre van szükség.

A függetlenségi párt hazafiságára is apellálnak a kormányparttól ugyanazok, kik a nemzet atkaval fenyegetőznek: A párt ismeri kötelességét és hazafiságát, és at van hatva a tudatból, hogy a nemzet érdekében cselekszik, midőn a javaslat ellen küzd, (Hosszszantartó lelkes eljenzés balfelől)

Thaly beszéde alatt a Ház nagyon nyugtalannak mutatkozott, a jobboldal diskurálással és fecsegéssel akarta a szónokot zavarba hozni, a függetlenségi párt azonban hevesen rászólt a nyugtalanokodókra Justh Gyula felkiáltott:

— Ne beszéljünk addig, míg adaát diskurálnak.

Elnök ismételve csönget

Leszkay Gyula: Menjenek a buffetbe diskurálni.

Hentaller Lajos: Uglátszik, ebéd után vannak.

Rigó Ferencz, nem lehet itt tanácskozni.

Végre helyreáll a rend és Thaly Ferencz az ellenek nagy figyelme és folytonos helyes lése között folytatta és vezette be beszédét.

Lakatos Miklós utal arra, hogy a tegnapi nagygyűlést a kormány parancsára és a rendőrség segítségével a szocialisták meghíusították (Banffy Dezső báró nevet.) Ellenzi a javaslatot, mert az homlokegyenest ellentétben áll az ország érdekeivel és a törvénnyel. Kimutatja a miniszterelnök álláspontjának inkonzekvenziáját a multkori — és az október hónap elmondott beszédei között, a mikor még ismételtén kijelentette, hogy csak alkotmányos Ausztriával tartja fenn a közös vámterületet. Foglakozik aztan Tisza Kálmán nak egy vidéki lapban megjel t interwievjával melyben azt mondotta az ex-generalis, hogy Magyarország elvileg követelje ugyan az önálló vámterületet, a gyakorlatban azonban fogadja el a közös vámterületet.

Ily politikáért Tisza Kálmán méltán érdemet szerzett a dus penzióra, de még méltóbb volna arra, hogy egészen Ausztriába menjen. (Zajos helyeslés balfelől.) De hiába csinál a kormány ilyen hecsezeket, lesz idő mikor még ugyanazon szocialisták a kormány fejet is be fogják verni. (Nagy tetszés balfelől) Szóló aktor is harcolt hazánk függetlensége érdekében, mikor karddal keletet azt megvédelmezni. Most is harc sorban áll, mikor egy eszméért harcol.

Lakatos beszéde után az ellenek 5 perc szünetet kért, de Berzevicy igen szelid és nyájas hangon kérte:

— Ne most, majd inkább a következő szónok után.

— De hiszen akkor már 8 óra lesz — ellenkeztek balról.

Mindazonáltal az elnök kívánsága teljesedett és fölállott Illyés Balint, aki ramutatott arra, hogy a kormány ismét erőszakhoz nyul, midőn verrel szerzett jogainkat el akarja vesztetni. De téved, ha azt hiszi, hogy ez sikerülni fog. A függ. párt megvédi jogait minden erőszak és minden hatalom ellen. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Elnök az ülést 5 percre felfüggeszti. —

Szünet után T ó t h J á n o s következett, aki különösen Tisza Kálmán közjogi eltenzék korában mondott beszédeiből olvasott fel részleteket, midőn az önálló vámterületet mindenek fölött valónak jelentette ki. A szélső bal zajos közbeszólásokkal kserte a fölolvast. Azután Enyedi Lukácsnak szélsőbali beszédeiből olvasott föl részleteket nagy habotában. A korrapezió — ugymond Enyedy — mind jobban pusztít, az elvtelenség, a hivatalvadászat soha nem ismert mérveteket ölt. (Viharos kaczagás a szélsőbalon. A jobboldalon is sokan nevetnek.) Hentaller: Jól kivágtad Lukács? Tóth János (olvassa): Van egy titkos, óirasi vesztély, mely mint a szu ledönti a fat, ugy dönti végveszedlembe az országot: ez a 67-es kormány. (Viharos kaczagás.) T ó t h János: Beszédjét így végezte Enyedy: De a győzelem a miénk lesz (már t. i. a függetlenségi parté. (Derűltsg), mert a mi táborunkban van az igazi Magyarország, a jövő Magyarország (Nagy derűltsg). Szalay Karoly: Kiszökött Magyarországból (Zajos derűltsg.)

Tóth János: De áttérek Pulszky Ágost ellenzék korabeli beszédjére: (Viharos ah! ah! halljuk! halljuk!) és iparkodom saját szavaival önmagát leezafalni. (Nagy derűltsg.) Pulszky az eloadó székben langvörös arcczal várja a fölolvast s mialatt Tóth János az ellenek habotájában ezitálja Pulszkynek az önálló vámterület mellett elmondott beszédjét, Pulszky ing rülten esóválja fejet.

L e p s e n y i: De szeretné most, ha nem mondta volna ezeket.

J u s t h Gyula: A stulus ugyan az, de mingen egyéb más. (Nagy derűltsg.)

T ó t h János, ezutan ezzel fejezte be beszédjét, hogy Kossuth javaslatát partolja, (Meg-megujuló eljenzés.) Az ülés háromnegyed 8 órakor végződött.

KÖZGAZDASÁG

A fejés befolyása a tejhozamra,

Tudvalevő dolog, hogy egyik és másik fejőlány avagy férfi között nagy a különbség, egyik jobban fej mint a másik. S mert a kisbirtokosnál rendszeren valamely családtag lelkiismeretesen végzi a fejést, többnyire nagyobb mennyiségű tejet is fej ki a rosszabbul táplált tehénből mint a fogadott fejő a jobban táplált urasági tehénből. E körümenynek oka egyedül abban keresendő és található fel, hogy a parasztagza felesége vagy leánya jobban kifejti önkentelenül is a tehenet, mint az a fejő, a kinek semmi érdeke sincs abban, hogy több legyen a tej. A tejhozam nagysága sok oly aprólekos körülménytől is függ, melyet alig tartanánk érnemésnek számba venni, noha neha nagyobb fontossággal bírnak, mint a kitűnő takarmány. Így pl. kísérletek szerint nem kis jelentőségű a fejés gyorsasága. dr. Hrimm kísérleteinek a fejést egyszer egy idősebb las-

san de jól fejlődő egyén, máskor egy gyors kezű fiatal, ügyes fejő végezte; a következő számok a fejési eredményeket mutatják

lassu fejés	gyors fejés.
1. 94.0 kg.	77.0 kg.
2. 69.0 „	103.0 kg.
3. 99.5 „	137.0 „
4. 80.7 „	89.0 „
5. 89.0 „	111.7 „

Ezen számok feltűnően mutatják, hogy gyors fejés által a tejmirigyekre gyakorolt nagyobb inger a tej elválasztást nem kis mértékben fokozza.

Általánosan ismeretes, hogy az utoljára kifejt tejrézlet sokkalta zsírosabb. — A fejés kezdetén kifejt tej és az utoljára kifejt tej között e tekintetben oly nagy a különbség, hogy a tehének goudos kifejeése által a tejnek zsirtartalma nem kis mértékben fokozható.

A Halleban tett kísérletek szerint a tejzsirtartalma volt:

1. harmad;	0.04 %
2. „	3.47 %
3. „	8.51 %

Egy másik kísérletnél:

1. részlet;	0.70 %	zsir,
2. „	0.76 %	„
3. „	2.10 %	„
4. „	2.45 %	„
5. „	4.14 %	„
9. „	4.08 %	„

A legutoljára kifejt tej zsirtartalma 10% rugható, minél fogva a tehéneket gyorsan és igen jól ki kell fejni, mert ez a tej mennyiség és minőségét fokozza.

Ingtatlanok forgalma.

A debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál.

1. Tóby István és társa tulajdonát tévő 13 hold 1129 □ öl területű ondódi földet tartozékaival együtt megveszik Sasztina Lajos, Lukács Armin, és Tóth István 9000 frtéért.

2. Kecskés András úgy is mint kiskorú gyermekei gyámja eladja 1988 sorszámu házas telkének 159 □ ölét tévő részét Tóth Bela építész és neje Szabó Margitnak 1350 forintért.

3. Nagy Karoly és neje Szilágyi Julianna sesta kertü szőlőjöknek 650 □ ölét tévő részét eladják Kállay Imre és neje Bhari Juliannának 1725 frtéért.

4. Orosz Sándor megveszi Karsai István és neje Toth Erzsébet tóczós kertü földjüket a rajta levő épületekkel együtt 1170 forintért.

5. Baksay Mária Boruzs Lajos macsi birtokának 16 hold 1400 ölét tévő részét eladja Faragó Andrásnak 4000 frtéért.

6. Györfi Erzsébet Tar Mihályné úgyis mint kiskorú gyermekei gyámja 13 hold 1200 □ öl területű ondódi földet Szabó Bálint és neje Kórik Juliannának 5840 frtéért.

7. Özv. Tóth Gyulané Kovács Mária magyarországi földjének 231 □ öl területű részét megveszik Kardos László és neje Szabó Róza 577 frt 50 krért.

8. Gál András ujosztásu földjét megveszik Kovács Sándor és neje Tóth Zsuzsanna 700 frtéért.

9. Komlóssy Arthur városi főjegyző cserei kaszállóját megveszik Szabó József és neje Horváth Julianna 5000 frtéért.

Sertésvásár.

decz. 24.

Kőbányal sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz páronként 320 kilogrammon feüli sulyban 26—55 krajczárig, közép (páronként 250—60 kilogramm sulyban) 53—54 krajczár Könnyü (páronként 220 kilogrammig terjedő sulyban) 52—53 kraje árig.

Sertéslétszám: 1897. évi decz. 24-ik napján volt készlet 19.676 darab, 1897 decz. hónap 25-ik felhajtattott 525 drb, 1897 decz. hónap 26-ik napján elszállitatott 1110 darab 1897 decz. hó 27-ik napjára maradt készletben 19.091 darab. — A hizott sertés üzlet-rányzata lanyha.

Budapesti gabonatözsde.

decz. 24.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u n a	kilós	Ar 100 kg.	kilós	Ar 100 kg.
Bánsági ó	76	—00—00	80	00.00—00.00
„ „	77	—00—00	81	00.00—00.00
„ „	78	—00—00	82	— — — —
Tiszavidéki ó	79	—00—00	—	13.25—13.30
„ „	76	2.79	12.75	80
„ „	77	12.85	12.95	81
Fesvidéki ó	78	12.00	13.10	82
„ „	79	13.15	13.20	—
„ „	79	12.65	12.55	80
Fehérmegyei ó	76	12.80	12.75	81
„ „	78	12.95	13.00	82
„ „	79	12.65	13.00	—
Bácskai ó	76	12.75	12.65	80
„ „	77	13.90	12.85	81
„ „	78	13.00	13.00	82
Észak magy	79	— — — —	— — — —	— — — —
„ „	78	— — — —	80	— — — —
„ „	79	— — — —	81	— — — —

	Min. hekt.-ben	Ar kilogram
Rozs elsőrendű új	70—72	8.50 8.60
„ másodrendű „	— — — —	8.45 8.50
Árpa takarmánynak „	60—62	5.80 6.15
„ égetni való „	62—64	6.60 7.00
„ serfőzdei „	64—66	8. — 10.00
Zab — — — — új	39—41	6.30 6.50
Tengeri bánsági — új	— — — —	4.95 5.50
„ más nemű „	— — — —	4.35 5.35
Repcze bánsági	— — — —	12.20 13.00

CSARNOK.

Bodor Gergely.

Irta: Jablonczay Kálmán.

(Folytatás.)

II.

Gergely ment egyenesen a Varjas erdőbe sietett — jobb kezebe fokosa nyelet szorítva.

Beljebb hatolva az erdő mélyébe, galagonya, fagyal, kecskerózó, feketegyűrű tövis bokrok között egy keskeny mesgyn haladt tovább.

Fgyszerre egy kis tisztásra ért. A tisztás szélébe, beleékelve a lombos sötét erdőbe, arczezal a napket felé egy kis földház látszott. T teje befutva mindenféle erdei folyondárral, ajtaja fekete színű volt az idő viszontagságaitól, meg isten tudja mitől!

Gergely ide igyekezett.

Az ajtó zárva volt.

A legény fokosával nagyot ütött az ajtóra, egyet, aztán még két kicsit, és kétszer utánozta a kakukkot.

Ez volt a jel. Az ajtó lassan kinyílt, Gergely belépett. Bent a földház belsejében, mely csupán egy nagy pince forma üregből, állott még öten voltak, mind idősebb férfiak, tele természeti hibákkal! egyiknek felszeme, másiknak állkapczája, harmadiknak kezein ujjai hiányoztak.

Gergely megjelenésére felállottak s egy adjon Istennek üdvözölték.

Azután szó nélkül megint leültek a hosszú deszka asztal mellé, a vékony rőzséből kötött lőczara és bámultak a putri egyik-másik sötét szegletébe.

Gergely felakasztotta szürét a saját szegére, hol már fegyvere és több pisztolya lógott fokosát meg oda támasztotta szüre alsó karimájához.

— Na öreg czimborák. — töré meg a csendet Gergely szintén az asztal mellé telepedve, — ma éjjel leszámolok a nagyságos urral, elvárom tőletek, hogy segélyemre leszték.

— Ott leszünk; kiálták egyhangulag a betyárok.

— Tietek a kincs, a pénz — folytató Gergely villámlo szemekkel, — enyém egyedül a nagyságos ur.

— Helyes, belenyugszunk, — hagyták helybe a többiek.

— No hát ebbe megállapodtunk, figyeljétek ide. Elmondom a támadási tervet, a kinek valami kifogása van, vagy nem látja jónak az en nézetemet csak szóljon bátran és szívesen a jobbat választom.

— Mikor az esthajnali csillag letűnik a nyugoti égről, a békák ezrei a legerősebb ö-szhangban brekegnek, mikor a bagoly a deneverral letharozot viv egy egér holtteste felet a tölgyoduban, ekkor indulunk mi a varjasi kastélyhoz. Éjfélre ott leszünk a nagy kert rácszatánál, könnyen bemászhatunk rajta, nincs magavabb másfel ölnél; ott van a kastély a kert közepén, az északi oldalát az a nagy halastó mossa, melynek tükreben az égi holdfény fürdeni szokott.

— Ferencz bácsi szólott a felszemű czimborához, kinek nagy marczona alakját tiszta gyolcs ruha fedte, sűrű ptykés dolmánya simán f-küdt domboru melléhe; sűrű fekete haja zsirral fenyésre kenve, hátra volt fésülve magas homlokán, — kend lajtorjáról gondoskodik; azon átmászunk a belső udvart szegélyega köfalon.

— Ha itt bemegyünk, kevés bátorsággal hatolhatunk a nagy üveges gangig, melynek hosszú folyosójánál minden szoba kinyílik számunkra. Csak hidegvér, gyilkolni nem szabad, ha csak feltétlen nem muszáj. Különben nem lesz ott senki, csak két nőcseléd és az inas. A nőket megkötözzük, szajukat betömjük az inast pedig leviszszük valami pinczbe hol ártalmatlanná lesz téve.

Kendtek dölga a vigrázat. — folytatá rendelkezéseit Gergely — addig míg a nagyságos urral végzek azt hiszem nem fog soká tartani.

— Megértették kendtek a tervemet, vagy másfelét akarnak? — kérde Gergely erősen szeme közze nézve czimberáinak. — Vagy elfogadják azt?

— El, helyes — hangzott mindegyik ajkáról.

— Jól van, most pedig együnk és vegyünk magunkhoz egy kis sziverősítőt, nyugodjunk egy keveset és pont éjfélkor majd indulunk!

III.

Hajnali 1 órakor Gergely és társai a varjasi kastély üveges folyosóján voltak.

Mintha titkos szellemek segítették volna őket utjokon, vagy légy alakjában a kulcsyukakon másztak volna be, oly minden nesz nélkül termettek kitűzött czéljuknál.

Az ilyen betyároknak különös mesterségük van az efféle o t r a t é g i a i műveletekhez.

A cselédekkel, kik ijedtökben a sok felgyvertett rablók láttára tehetetlenek lettek, könnyű volt elbanni.

— Minden ajtót elállani! — parancsolá a vezér.

Gergely, két pisztolyát övéből kivéve, azoknak ravasszait óvatosan felhuzta, melyeknek csattanása rémesen hangzott a csendes folyosón.

Unta a járást! Tudta ő hol alszik a nagyságos ur! Volt már ő itt egyszer tisztességes szándékkal is.

Közledett a hálószobához. Az ajtó nem volt kulccsal bezárva, a nagyságos urnak nem volt oka félni, eddig még senki sem háborgatta csendes falusi magányában.

Gergely pörge kalapját szemére huzva, pisztolyait két kezében készen tartva, nesz nélkül hatolt a szobába.

A nagyságos ur ébren volt. Felriasztá a szokatlan nesz, melyet a folyosóról hallott be, éppen gyertyát gyújtott, melynek homályos fénye megvilágítá Gergely sötét alakját.

— Ki vagy? — Mit akarsz? — kiáltott feléje a nagyságos ur, — kinek álmos szemei kimeredve tapadtak oda az éji látogató alakjára.

— Bodor Gergely a nevem, nagyságos uram! feléle Gergely síri hangon.

— Mit! Te vagy, Bodor Gergely, a futó betyár?! Te hatolsz éjjel a kastélyomba? Rabolni akarsz? No! itt van erszényem, van benne egy pár száz forint, aztán pakolj! feléje nyujtva pénzeserszényet, mely az éjjeli szekrényen feküdt.

Gergely kiütötte kezéből, hogy a szoba sarkába esett.

(Folyt köv.)

Nyilt-tér.***Köszönetnyilvánítás.**

Rokonainknak, ismerőinknek, barátainknak a t. kartársainknak általában a nagyközönségnek — kik a feledhetlen hű feleség, édes anya és szerető rokon, végső tisztességtételén megjelenésük által szíves részvételükkel mély fájdalomokat enyhítették — hálás köszönetünket nyilvánítjuk és ez alkalomból kifolyólag a Kernács-féle „Kegyelet” című temetkezési intézetet úgy a mérsékelt árak, mint az előzékeny, körültekintő és gondos eljárásért jó lélekkel mindenkinek figyelmébe ajánljuk.

Debreczen, 1897. decz. 28.

Boros Ferencz és családja.

Nyilvános köszönet

Wilhelm Ferencz urnak, gyógyszerész Neunkirchenben. **Alsó-Ausztria, az anti-rheumatikus és antiarthritikus vértisztító teák feltalálójának. Köszvény és rheumatismus elleni vértisztító.**

Ha itt a nyilvánosság elé lépek, azért történik, mivel első sorban kötelességemnek tartom Wilhelm gyógyszerész urnak Neunkirchenben szolgálataiért, melyet vértisztító teáj által kirozó rheumatismus szenvedéseimben teljesített, köszönetemet kifejezni, és aztán, hogy másokat is, kik ezen irtózatos betegségbe esnek, eme kitűnő teára figyelmeztessen. A kirozó fájdalmakat, melyeket teljes 3 évig minden időváltoztatásnál az összes tagjaiban szenvedtem és a melytől semmiféle gyógyszer, sem a Badeni kénfürdők meggyógyítani nem tudott — nem vagyok képes leírni. Almatlanul hánykolódtam ágyamban, etvágyam szemlátomást elmúlt, kinezésem egészen elhőlyösült és egész testem elfogyott. A fenti tea 4 heti használatát után fájdalomtól teljesen megszabadultam nemcsak és még most is, miután már 6 hét óta nem iszom teát, egészséges vagyok, testi erőm is megjavult. Erős a meggyőződésem, hogy mindenki, a ki hasonló bajtalmaknál ezen teánál keresi menedékét, annak feltalálóját Wilhelm Ferencz urat, úgy mint én, aladni fogja.

Kitűnő tisztelettel

Butschin-Streitfeld grófné
alezredes neje.

Vendéglő megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Kis-város-utcán a timár társulat épület alatt levő

„Szarvas”-hoz czimzett

vendéglőt folyó hó 19-én megnyitottam, s mindegy tekintetben oda fogok törekedni, hogy kitűnő magyar konyhám és tisztán kezelt legjobb minőségű italaimmal a nagyérdemű közönség partfogását kiérdemeljem.

Becsés partfogásukat kérve, maradok a nagyérdemű közönségnek kész szolgálja

Csuka Lajos
vendéglős.

* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a (Szerk.)

A Tóby örökösök közös tulajdonát tevő következő ingatlanok u. m.

1. A debreczeni 2477. sz. tjkvben foglalt 1783. sorszámú ház utáni mintegy 12 hold **ondódi föld.**

2. Az ugyanazon számú tjkvben foglalt, mintegy 18 hold tanya épületekkel ellátott **ujosztású föld.**

3. Az ugyanazon és a 3729 sz. tjkvben foglalt s pajtával ellátott mintegy 2000 □ öl területű **postakerti szőlő.**

4. A h.-bösszörményi 13787 sz. tjkvben foglalt mintegy 78 hold tagosított **rétiföld;** és

5. A h.-bösszörményi 41 sz. tjkvben foglalt pajta és pinczével ellátott **homokkerti szőlő**

eladóok.

Értekezhetni Debreczenben az örökösök megbízottja **Dr. Megyery Pál** ügyvéddel Széchenyi utca 1778 sz. alatt.

1188 v. k. sz.

1897.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak 26543/1897. P. számú végzése folytán közhírré tételük miszerint Amadin Lipót részére Drangentz János és neje debreczeni lakosoktól 400 frt 85 kr. perköltség erejéig számítható 5% kamatai és eddig összesen 67 frt 85 kr. perköltség erejéig a fizetett összeg betudásával 1897 évi jul. hó 10. napján bírósággal felülfoglalt és 801 frtra becsült butorok és egyéb ingóságok **1898 évi jan. hó 3-án d. e. 10 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben kis-csapó-utca 380 sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőknek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1897 évi decz. hó 5.

Bódogh Zsigmond
bírói kiküldött.

Nagy m. kir. szabadalmazott

Osztály sorsjáték

Jegyzéke azon 43,000 nyereménynek, mely a még hátralevő 4 húzásnál okvet lenni ki fog sorsolotni.

A főnyeremény hivatalos játékterv 9. § szerint

1.000,000 korona.
Egy millió

juttat a szerencsés nyerőnek.

A nyeremények különleges beosztása a következő:

Nyeremények.	Korona.	Korona.
1 jutalék	á 600,000	600,000
1 nyeremény	400,000	400,000
1 „ „	200,000	200,000
2 „ „	100,000	200,000
1 „ „	90,000	90,000
1 „ „	80,000	80,000
1 „ „	60,000	60,000
1 „ „	40,000	40,000
5 „ „	30,000	150,000
6 „ „	20,000	120,000
3 „ „	15,000	45,000
29 „ „	10,000	290,000
65 „ „	5,000	325,000
424 „ „	2,000	848,000
750 „ „	1,000	750,000
1210 „ „	500	605,000
3170 „ „	200	634,000
3900 „ „	170	663,000
4900 „ „	130	637,000

43,000 nyer. és jut. korona összegben 12 443,000

A magyar kir. szab. osztálysorsjáték
3-ik húzása

1897. január 4-én és 5-én

fog megtörténni és rövid idő alatt a nagy nyeremények is a következő húzások alkalmával eldöntésre kerülnek.

A még következő 4 osztályban 43,000 nyeremény lesz; 93,000 sorsjegy közül kisorsolva a melletti jegyzék szerint és a legnagyobb nyeremény legkedvezőbb esetben

Egy millió korona

a legkisebb pedig 130 koronát tesz ki.

A „vétel” sorsjegy ára a III. osztályhoz:

egy egész sorsjegy — — — 32 frt.
„ fél „ — — — 16 „
„ negyed „ — — — 8 „
„ nyolczad „ — — — 4 frt.

A sorsjegyek utánvétellel vagy az összeg előleges beküldésével küldjük el. A húzások a fővárosi vígadó épületben nyilvánosan történnek, a m. kir. kormány felügyelete alatt és vevőink a húzás után megkapják a sorsolási jegyzéket.

Megbízásokat kérjük lehetőleg azonnal, azonban minden esetre legkésőbb

január hó 4-éig beküldeni.

Török A. és Társa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelarusítói
Budapest, Váci-körút 4. sz.